

EURASIA CENTER

Eurázsia
Központ

Elemzések

**Geopolitikai útkeresés és a
kereskedelmi kapcsolatok
diverzifikálása vagy csak újabb
ígérettek? Az első EU-Közép-Ázsia
találkozó Szamarkandban**

Veres Szabolcs

EK/2025/13.

Eurázsia Központ Elemzések

Kiadó:

Eurázsia Központ

Szerkesztő:

Dr. Horváth Levente

A kiadó elérhetősége:

1117 Budapest, Infopark sétány 11

eurasiacenter@nje.hu

<https://eurasiacenter.hu/>

Kiadásért felelős személy:

Dr. Horváth Levente, igazgató

Jelen elemzés és annak következtetései kizárólag a szerzők magánvéleményét tükrözik és nem tekinthetők az Eurázsia Központ álláspontjának.

EURÁZSIA KÖZPONT

Budapest 2025.

© Eurázsia Központ, Neumann János Egyetem

ISSN 2939-550X

GEOPOLITIKAI ÚTKERESÉS ÉS A KERESKEDELMI KAPCSOLATOK DIVERZIFIKÁLÁSA VAGY CSAK ÚJABB ÍGÉRETEK? AZ ELSŐ EU-KÖZÉP-ÁZSIA TALÁLKOZÓ SZAMARKANDBAN

Veres Szabolcs

Absztrakt

Miközben az Egyesült Államok egy új globális biztonsági és világgazdasági architektúra létrehozására törekszik, a nemzetközi színtér más jelentős szereplői azon dolgoznak, hogy javítsák pozícióikat az újradefiniált nemzetközi kapcsolatok rendszerében. A geopolitikai befolyását tekintve gyakran – és jogosan – alábecsült Európai Unió figyelme – részben korábbi elhatározásának, hogy diverzifikálja energiaszükségleteit, részben a Donald Trump által kihirdetett vámoknak is köszönhetően – 2025 elejére egy olyan posztszovjet térségre irányult, amely stratégiaileg a Kína és Európa (vagy Kelet-Nyugat irányú) közötti kereskedelmi kapcsolatok kulcsfontosságú szereplője lehet. 2025. április 3-4-én az Európai Unió és az öt közép-ázsiai ország – Kazahsztán, Kirgizisztán, Tádzsikisztán, Türkmenisztán, Üzbegisztán – vezetői Szamarkandban gyűltek össze az első Közép-Ázsia-Európai Unió csúcstalálkozó keretében. A mérföldkőnek számító találkozóra a világgazdaság és a nemzetközi kapcsolatok egy olyan összetett és új szakaszában került sor, amelyet a növekvő kiszámíthatatlanság, a nemzetközi normák eróziója, az újra fegyverkezés és a fokozódó geopolitikai és éghajlati kihívások jellemeznek.

Kulcszavak: *Európai Unió, Közép-Ázsia, csúcstalálkozó, gazdaság, geopolitika*

Abstract

The United States is currently engaged in efforts to establish a novel global security and economic architecture. Concurrently, other major international actors are endeavoring to enhance their positions within a reconfigured international relations system. The European Union, often underestimated in terms of its geopolitical influence, has shifted by early 2025 to a post-Soviet region that could strategically play a key role in trade relations between China and Europe (or East-West). This shift is partly due to the EU's earlier determination to diversify its energy needs and partly due to the tariffs announced by Donald Trump. On April 3-4, 2025, the leaders of the European Union and the five Central Asian countries—Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan, Turkmenistan, and Uzbekistan—convened in

Samarkand for the inaugural Central Asia-European Union Summit. This landmark meeting occurred during a period of significant global economic and political turbulence, characterized by the erosion of established international norms, a resurgence in military spending, and mounting challenges related to geopolitical tensions and climate change.

Key words: *European Union, Central Asia, summit, economy, geopolitics*

Bevezetés

Míg Közép-Ázsia - amely stratégiaiilag Európa és Ázsia kereszteződésében helyezkedik el - hagyományosan olyan régió, ahol az EU másodlagos szerepet játszik, olyan regionális hatalmak háttérében, mint Oroszország, Kína vagy Törökország. Ugyanakkor az EU - annak ellenére, hogy Oroszország és az Egyesült Államok megpróbálja aláásni az ukrajnai háború rendezésében játszott szerepét, és „geopolitikai törpének” állítja be – pedig egyre jobban igyekszik növelni jelenlétét a globális világpolitikai ügyekben, melynek egyik jele a samarkandi találkozó is. Mindazonáltal a csúcstalálkozót különösen fontossá tette az a tény is, hogy Szamarkandban az EU csúcsvezetése – köztük António Costa, az Európai Tanács elnöke és Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke is – személyesen képviseltette magát, ugyanis az EU részéről a legfelsőbb vezetés jelenléte a közép-ázsiai országok irányába azt hangsúlyozta, hogy (lehet) ez nem csupán egy újabb diplomáciai fórum, hanem egy stratégiai lehetőség az együttműködés elmélyítésére két olyan régió között, amelyek érdekei, kihívásai és törekvései bizonyos területeken hasonlóak.

Az elemzés célja, hogy bemutassa és egy átfogó képet adjon a 2025. április elején Szamarkandban első alkalommal megrendezett Európai Unió-Közép-Ázsia találkozóval kapcsolatban és értékelje a találkozó geopolitikai következményeit mind a két szereplő szempontjából.

Biztosi látogatás és a Global Gateway program stratégiai célkitűzései a találkozó előtt

A 2025. áprilisi csúcstalálkozó előkészületeivel kapcsolatban [Josef Sikela](#), az Európai Unió nemzetközi partnerségért felelős biztosa 2025. március 12. és 18. [között](#) Közép-Ázsiába tett látogatása során részben előkészítette a találkozóval kapcsolatos minden szükséges intézkedést, amelyek mellett több bilaterális megállapodás aláírására is sor került.

Az EU a nemzetközi partnerségért felelős biztosa, Josef Sikela már a Közép-Ázsiába tett útja előtt kijelentette, hogy látogatásának fő célkitűzése, hogy Közép-Ázsia az Európai Unió fontos partnerévé váljon, amely partnerség mindkét ország számára

óriási lehetőségeket rejt magában a jövőre nézve. Sikela emellett azt is kihangsúlyozta, hogy látogatásának középpontjában azok a kulcsfontosságú Global Gateway projektek állnak majd, amelyeket az EU és közép-ázsiai partnerei közösen támogatnak a minőségi munkahelyek létrehozása és új üzleti lehetőségek megnyitása érdekében.

Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke vezetésével kidolgozott Global Gateway program Közép-Ázsiából nézve a kínai Övezet és Út kezdeményezés európai alternatívája. E stratégia keretében az EU a Közép-Ázsiával való együttműködés négy kulcsfontosságú területére összpontosít:

- A közlekedési infrastruktúra fejlesztése, különös tekintettel a transzkaszpi-tengeri közlekedési folyosóra;
- Együttműködés a kritikus nyersanyagok terén;
- A digitális összeköttetés javítása a régióban;
- A vízügyi, energiaügyi és éghajlati ágazatok fejlesztése.

Kazahsztán

2025. március 13-án az EU nemzetközi partnerségért felelős biztosa Kazahsztánban történő tartózkodása idején két jelentős [megállapodást](#) is aláírt. Az első egy 3 milliós eurós szerződés, amelynek célja az EU és a közép-ázsiai országok közötti, kritikus nyersanyagokkal kapcsolatos együttműködés előmozdítása. A második pedig egy 200 milliós eurós hitelkeretmegállapodás az Európai Beruházási Bank és a Kazahsztáni Fejlesztési Bank között, 18 milliós eurós uniós garanciával, amely finanszírozás a fenntartható közlekedésbe és a megújuló energia szektorba történő beruházásokat támogatja majd.

Tádzsikisztán

Egy nappal később, 2025. március 14-én Dusanbében Sikela szintén két [megállapodást](#) írt alá. Az elsőt a [Team Europe](#) partnerekkel, amely az uniós országokat, az Európai Beruházási Bankot (EBB) és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bankot (EBRD) foglalja magában. A dokumentum szerint az EBRD 20 milliós eurós beruházási támogatást nyújt Tádzsikisztánnak a közép-ázsiai ország villamosenergiahálózatának a korszerűsítésére, az energiaveszteségek csökkentésére és a megújuló energiaforrásokba történő beruházások előkészítésére. A második megállapodásban pedig mintegy 10 milliós eurós támogatást jelentett egy összesen 30 milliós eurós költségvetéstámogatási program részeként. Ez a finanszírozás a tádzsik 2030-ig szóló nemzeti oktatásfejlesztési stratégia és a 2021-2025 közötti szakképzési program végrehajtására használható majd fel, melynek a fő célja a középfokú oktatás és szakképzés minőségének és relevanciájának javítása Tádzsikisztánban.

Üzbegisztán

Sikela 2025. március 18-i Taskentbe érkezésekor került sor a közép-ázsiai európai műholdas internetprogramról (TEI Digital Connectivity) szóló megállapodás aláírására. A megállapodás aláírói az Európai Unió, az Expertise France nemzetközi műszaki együttműködési ügynökség, a SES európai szolgáltató és az Európai Beruházási Bank voltak.

Josef Sikela európai biztos közép-ázsiai körútja fontos előkészítő szakasz a 2025. április 3-4-én az üzbegisztáni Szamarkandban tartandó EU-Közép-Ázsia csúcstalálkozó előtt. A csúcstalálkozó az európai félnek a régióval való együttműködés elmélyítésére és az elért megállapodások megszilárdítására irányuló diplomáciai erőfeszítéseinek csúcspontja lesz.

Miért most?

Az elmúlt években az EU fokozott érdeklődést mutatott Közép-Ázsia iránt, és különféle együttműködési lehetőségeket kínált a régió országainak. Az EU hosszú távú érdekeit követi a régió energia- és közlekedési projektjeinek előmozdítása terén.

Az Egyesült Államokhoz hasonló érdekei ellenére az EU független irányvonalat követett Közép-Ázsia tekintetében. 2019-ben elfogadták az EU Közép-Ázsiára vonatkozó stratégiáját, amelyet a következő években többoldalú mechanizmusok és kezdeményezések mentén egészítettek ki. Később, 2021-ben az európai országok javaslatot tettek a Global Gateway kezdeményezésre, amelynek célja a régió országaival való gazdasági kapcsolatok diverzifikálása és új logisztikai láncok kialakítása. 2024 januárjában az Európai Parlament állásfoglalást fogadott el az EU Közép-Ázsiára vonatkozó stratégiájáról, amely az európai politika célkitűzéseit is tükrözte a régióval szemben.

Akkor a brüsszeli esemény során a közép-ázsiai országok kormányainak [képviselőiben](#) Üzbegisztánt Dzsamsid Hodzsaev üzbég miniszterelnök-helyettes, Kirgizisztánt, Bakyt Torobaev a kirgiz Miniszteri Kabinet elnökhelyettese, Kazahsztánt Marat Karabaev kazah közlekedési miniszter, Tádzsikisztánt Azim Ibrokhim, a tádzsik kormány igazgató-helyettese, Türkmenisztánt pedig a közép-ázsiai ország Közlekedési és Hírközlési Ügynökségének vezetője, Batyr Annaev képviselte. Az Európai Unió oldaláról a fórumon többek között Josep Borrell, az Európai Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője is személyesen vett részt.

A fórumot Valdis Dombrovskis, az Európai Bizottság ügyvezető alelnöke nyitotta meg, aki már nyitóbeszédében bejelentette, hogy a fórumon jelen lévő európai és nemzetközi pénzügyi intézmények mintegy [10 milliárd](#) eurót különítenek el a fenntartható közlekedési kapcsolatok támogatására Közép-Ázsiában.

A rendezvény talán legfontosabb bejelentésén kívül a két napos esemény során a résztvevők megvitatták a kaszpi-tengeri közlekedési folyosók hatékony, Európát

és Közép-Ázsiát összekötő útvonalainak alakítását célzó beruházásokat. [Emellett](#) szintén a fórum első napján a közép-ázsiai regionális projektek [társfinanszírozásáról](#) az Európai Beruházási Bank (EIB) 1,47 milliárd euró értékben egyetértési nyilatkozatot írt alá Kazahsztánnal, Kirgizisztánnal, Üzbegisztánnal.

A fent említettek mellett a Global Gateway Befektetői Fórum során megkötött fontosabb megállapodások közé tartozik:

- Az Európai Unió által finanszírozott regionális közlekedési program, amely elfogadása 2025-ben várható. Ezzel az új programmal az EU technikai segítséget kínál a meglévő és jövőbeli közlekedéssel kapcsolatos projektek közép-ázsiai, regionális előmozdításához, és hozzájárul ahhoz az 1,5 milliárd eurós alaphoz, amelyet az Európai Bizottság és az Európai Beruházási Bank a közép-ázsiai közlekedési infrastruktúra fejlesztésének előmozdítására különített el.
- Egy Koordinációs Platform létrehozása a logisztikai folyamatok nyomon követésére, az Európa és Közép-Ázsia közötti együttműködések fokozása és a Kaszpi-tengeren átnyúló közlekedési folyosók fejlődésének az érdekében.
- Regionális jólétfókuszú program, amely 2024-ben kezdődik, és amelyet a Nemzetközi Kereskedelmi Központ és az OECD hajt végre, és a Kaszpi-tengeren átnyúló közlekedési hálózatok gyakorlati megvalósítására irányul.

Emellett megállapodásokat írtak alá vagy tárgyaltak a közép-ázsiai államokkal egy kiterjesztett partnerség létrehozásáról is.

Uniós Kelet felé fordulás?

Az öreg kontinens és Közép-Ázsia közötti modernkori kapcsolatrendszerének kialakulása 1992-re tehető, azt követően, hogy az öt függetlenné vált közép-ázsiai országgal – Kazahsztán, Kirgizisztán, Tádzsikisztán, Türkmenisztán és Üzbegisztán – Európa országai 1991 és 1992 folyamán fokozatosan felvették a diplomáciai kapcsolatot. Például Magyarország 1991-ben európai országgként (és a világon is) elsőként ismerte el Kazahsztán függetlenségét. Annak ellenére, hogy Európa országai a függetlenségük elnyerését követően azonnal felvette a kapcsolatot az öt közép-ázsiai országgal komoly és meghatározó előrelépés az Európa és Közép-Ázsia között kialakult kapcsolatokban alig történt egész 2001-ig, amikor is a 2001. szeptember 11-i [események](#) következtében a régióval szomszédos Afganisztánban történő amerikai és nemzetközi beavatkozás - amely során több európai ország is fegyveres csapatokat, majd békefenntartókat küldött Afganisztánba - új lendületet adott az Európa és Közép-Ázsia közötti együttműködéseknek.

A 2000-es évek elején az európai országoknak és magának az Európai Uniónak is a közép-ázsiai régióhoz való hozzáállása úgy értékelte a térséget, hogy ez az a régió, amely Afganisztán és a tálib terror északi, közvetlen szomszédja és az EU-nak elő kellene segítenie a közép-ázsiai államok kormányainak a régió határain túlról

érkező – elsősorban Afganisztánból érkező - biztonsági fenyegetések, például a kábítószereknek és iszlamista szélsőségeknek más országokban történő tovább terjeszkedését.

Később a Közép-Ázsiával kapcsolatos európai hozzáállás fokozatosan átalakult és a regionális megközelítés elvén alapult, abban a hitben, hogy a Közép-Ázsia előtt álló kérdések összehangolt fellépést igényelnek, és a régió jobban teljesítene, ha az öt régiós ország jobban együttműködne. Ezen elv mentén az EU [2007-ben](#) fogadta el első Közép-Ázsiára vonatkozó stratégiáját, melyet később több bíráló is ért amiatt, hogy Európa erőforrásait túlságosan sok prioritás között – Afganisztán, Balkán, Ukrajna és Grúzia lehetséges Európai Unió csatlakozása - osztja el, és Közép-Ázsiát egységes régióként közelíti meg, nem pedig úgy tekint rá, mint különálló, szuverén és eltérő igényű országok közösségére.

Az európai országok Közép-Ázsiával kapcsolatos megközelítését ért bírálatok következményeként az Európai Unió és a közép-ázsiai régió közötti kapcsolatok dinamikáját egy bő évtizeden keresztül egyfajta stagnálás jellemezte. Azonban az „Új lehetőségek egy erősebb partnerséghez” [nevet](#) viselő új, 2019-es Európai Unió stratégia már figyelembe vette a korábbi, a Közép-Ázsiához kapcsolódó európai bírálatokat és tanulságokat, melynek köszönhetően az Európa és Közép-Ázsiai közötti kialakulóban lévő kapcsolatrendszerben a felek három kiemelt területre kezdtek el koncentrálni. Ez a három terület pedig a gazdaság, a társadalmi felzárkóztatás és a regionális együttműködés területe volt. Mindezek mellett prioritásként kerültek még előtérbe a közép-ázsiai regionális környezetvédelmi és biztonságpolitikai kérdések is.

2024. január 17-én az Európai Parlament elfogadta az Európai Unió Közép-Ázsiára vonatkozó stratégiájának értékeléséről szóló [állásfoglalást](#), amely az öt közép-ázsiai ország – Kazahsztán, Kirgizisztán, Tádzsikisztán, Türkmenisztán, Üzbegisztán – számára jelentős mérföldkövet jelenthet az Európai Unióval történő kapcsolatok elmélyítésében, ugyanis a dokumentum az Unió és a közép-ázsiai régió közötti stratégiai együttműködésére szólít fel.

Az Európai Unió már az 1990-es évek eleje, a Szovjetunió szétesése óta [tart fenn](#) stratégiai kapcsolatokat Közép-Ázsiával. Korábban a régióval kapcsolatban a brüsszeli vezetés elsődleges célja a kulturális és humanitárius kapcsolatok megerősítése, a régióval történő partneri együttműködések előmozdítása, valamint a fenntartható fejlődésért és az emberi jogok regionális garantálásáért folytatott mechanizmusok elősegítése volt.

Legutóbb az Európai Unió [2019-ben](#) módosította a közép-ázsiai régióval kapcsolatos stratégiáját, amely dokumentum akkor kiemelt hangsúlyt fektetett a regionális együttműködésekre, valamint az energetika és vízbiztonság és az emberi jogok közép-ázsiai helyzetére is.

Az Európai Parlament Külügyi Bizottsága által 2024 elején kiadott [állásfoglalás](#) fő célja, hogy felvázolja az Európai Unió és Közép-Ázsia közötti kapcsolatok megerősítésének hosszútávú vízióját, kiemelve a fenntartható fejlődést az energetika, a kritikus nyersanyagok és a biztonságpolitikai együttműködések területén úgy, hogy a közép-ázsiai országokkal történő kapcsolatok rendszerét stratégiai szintre emeli. A Külügyi Bizottság által készített jelentésből az is kiderül, hogy a térségben jelentős hatást váltottak ki az olyan geopolitikai tényezők és események, mint Afganisztánban a tálibok hatalomátvétele vagy az orosz-ukrán konfliktus. Ennek fényében a dokumentum kimondja, hogy az Uniónak frissítenie kell a régióra vonatkozó stratégiáját. A jelentés megjegyzi, hogy Közép-Ázsia „stratégiai érdekű” régió az EU számára a biztonság és a kereskedelem, valamint az energia- és erőforrás-diverzifikáció területén. Ezen kívül a dokumentum sürgeti Brüsszelt, hogy fokozza elkötelezettségét a régióban, politikai és gazdasági szinten is mozdítsa elő az együttműködést Közép-Ázsia mind az öt országával.

Brüsszelnek a nem feltétlenül a demokráciáról nevezetes Közép-Ázsiai régióval kapcsolatban kiadott új stratégiai állásfoglalása némiképp meglepő lehet. Azonban, ha figyelembe vesszük Közép-Ázsiának a nemzetközi kereskedelemben és energiabiztonságban betöltött és felértékelődött szerepét, valamint azt, hogy a közelmúltban egy korábbi Európai Unió ország, az [Egyesült Királyság](#) is átértékelte a közép-Ázsiai szerepvállalásával kapcsolatos hiányosságokat és a hagyományos regionális és nagyhatalmak mellett – Oroszország, Kína, Törökország – London is Közép-Ázsiát újra fókuszba helyezi, az Unió álláspontjának regionális átértékelése már sokkal racionálisabb döntésnek tűnik, ha nem szeretne kimaradni a régiós erőforrásokért folytatott versenyből.

Szamarkand céljai, végszó

Közép-Ázsiában a 27 országot tömörítő blokkot gyakran tekintik olyan kulcsfontosságú szereplőnek, amelyre az öt „sztán” – Kazahsztán, Üzbegisztán, Kirgizisztán, Tádzsikisztán és Türkmenisztán – támaszkodhat Kína és Oroszország közötti valamilyen erőegyensúly ellensúlyozásában.

Ugyanakkor Brüsszelnek a jelenlegi Közép-Ázsiával való együttműködés erősítésére irányuló törekvése azon kísérletnek tekinthető, hogy csökkentse Oroszország befolyását a régióban. Az Ukrajnában elakadt Moszkva ugyanis lassan, de biztosan kiszorul Közép-Ázsiából - egy olyan régióból, amely hagyományosan a Kreml geopolitikai pályáján belül van. Ennek eredményeként Kínának sikerült jelentősen növelnie gazdasági jelenlétét mind az öt közép-ázsiai országban. Az EU most ugyanezt próbálja megtenni.

Brüsszel számára azonban további problémát az jelenti, hogy Kína - Közép-Ázsiához való közelsége miatt Pekingnek már 12 éve volt arra, hogy a BRI révén erősítse a gazdasági kapcsolatokat a régióval. Ennek eredményeképpen 2024-ben

Kína teljes forgalma Közép-Ázsiával elérte a 94,8 milliárd dollárt, ami majdnem kétszerese az EU és a régió 2022-es 47 milliárd dolláros kereskedelmi forgalmának. Emellett 2024-ben a világ második legnagyobb gazdasága felváltotta Oroszországot Kazahsztán legnagyobb kereskedelmi partnereként. A szomszédos Üzbegisztánban továbbra is a legfontosabb kereskedelmi partner, míg Tádzsikisztánban az elmúlt 18 évben Kína vált a tengerparttal nem rendelkező ország gazdaságának elsősorú befektetőjévé. Ugyanez vonatkozik Tádzsikisztánra és Kína szomszédjára, Kirgizisztánra is.

Brüsszel számára a kritikus ásványkincsek a földgáz és a kőolaj mellett talán a legfontosabb szerepet játsszák Közép-Ázsia-stratégiájában. A 27 országot tömörítő blokk már aláírt egyetértési nyilatkozatot [Kazahsztánnal](#) és [Üzbegisztánnal](#) a nyersanyagokról, és szorosabb energetikai kapcsolatokat kíván kialakítani a gázban gazdag [Türkmenisztánnal](#) is. Az EU célja, hogy „segítse” Asgabatot a regionális és globális kereskedelmi hálózatokba való integrációban, és részt vegyen az ország infrastruktúrájának modernizálásában.

Ugyanakkor a szép szavak mögött más szóval az is kikristályosodik, hogy az EU közép-ázsiai céljai nem sokban különböznek Donald Trump amerikai elnök azon törekvéseitől, hogy hozzáférést szerezzen Ukrajna természeti erőforrásaihoz. Az amerikai vezetővel ellentétben azonban az Európai Unió nincs abban a helyzetben, hogy ultimátumokat adjon a közép-ázsiai régió országainak, melynek tudatában az EU igyekszik növelni puha hatalmát a régióban.

Ezen túlmenően, tekintettel az [USAID](#) alapvető „átalakulására” az EU-nak most lehetősége nyílik arra, hogy esetleg új nyugati szereplőként betöltse az amerikaiak által hátrahagyott űrt. Például az Euronews [Türkmenisztánnal való média-együttműködés](#) fejlesztésére irányuló törekvései ebbe az irányba tett egyik első lépésként értelmezhetők.

Mindazonáltal a közép-ázsiai nemzetek az EU-t a régióban növekvő kínai gazdasági dominanciával szembeni ellensúlyként tekintik. Számukra a 27 országot tömörítő országgal való együttműködés lehetőséget jelenthet arra, hogy diverzifikálják külkereskedelmüket, és további befektetéseket vonzzanak az infrastruktúra és gazdaságuk más kulcsfontosságú ágazatainak fejlesztésére.

Bár Pekingben minden bizonnyal tisztában vannak azzal, hogy hosszú távon az EU nem lesz Kína legfőbb versenytársává Közép-Ázsiában, így a jelek szerint egyelőre nem is ellenzik Brüsszelnek például a Transzkaspi Közlekedési Folyosó (Middle Corridor) fejlesztésére vonatkozó terveit. Sőt az útvonal - amely Kínából indul és Kazahsztánon, a Kaszpi-tengeren, Azerbajdzsánon és Grúzián keresztül vezet Európába – fejlesztésével kapcsolatos európai fejlesztési tervek gyakorlatilag megegyeznek a Kína által hangoztatott állásponttal, amely a Kína és Európa közötti kapcsolatoknak javítását emeli ki.

Ugyanakkor pont a Middle Corridorral kapcsolatban igen érdekes fejlemény, hogy ukrán tisztviselők [azt állítják](#), hogy a Kínából érkező áruk egy részét Ukrajnán keresztül, a Kaszpi-tengeri közlekedési folyosón keresztül fogják Európába szállítani. Ennek eredményeként a Kremlnek a jövőben nehéz dolga lehet, hogy megőrizze fenntartsa hagyományos befolyását Közép-Ázsiában, ahol az EU és Kína akár egy egész valószínűtlen geopolitikai csatát is kezdhet a dominanciáért.